

projectbeschrijving voor de leerkracht

PROJECT DEN HAAG HOFSTAD

Leerlijn Cultureel Erfgoed | Thema Onze Stad | Groep 5 en 6 | februari 2018

Klaar voor de start?

- ✓ Gebruik de digitale versie van dit project.
- ✓ Download dit document op je computer voor het beste gebruik.
- ✓ We gaan ervan uit dat je kennis hebt van de [opzet van COH](#).
- ✓ Vraag bij de voorbereiding zo nodig hulp aan je interne cultuurcoördinator of je cultuurcoach (laat je informeren over de scholingsmogelijkheden).
- ✓ Bereid het project bij voorkeur samen met je collega's voor (vergeet de vakleerkrachten niet).
- ✓ Een bezoek aan een voorstelling, tentoonstelling of vaste collectie in een Haagse culturele instelling is van grote meerwaarde. Zie [CultuurSchakel](#) voor het actuele aanbod.
- ✓ Nodig als dat lukt een kunstenaar uit die betrokken wordt bij de uitvoering van het project. Zie [CultuurSchakel](#).
- ✓ Bedenk van tevoren bij welke onderdelen je ouders kunt inschakelen.
- ✓ Je mag het project 'op maat maken', mits je de fasen van het creatieve proces blijft doorlopen.
- ✓ Trek voor het hele project zes tot acht lesmomenten van 45 minuten uit.
- ✓ Kijk ook even op de [Facebookpagina](#) van Cultuuronderwijs op zijn Haags voor meer informatie en het gebruikersplatform.

Inhoudsopgave

1. Informatie.....	1
2. Introductie.....	4
3. Oriëntatie.....	4
4. Opdracht: Koninklijke hotspots.....	6
5. Opdracht: Paleis Noordeinde.....	9
6. Opdracht: Prinsjesdag.....	12

1. Informatie

Lees ter voorbereiding van de COH-lessen onderstaande informatie over de invulling en het doel van het project en manieren om het project te promoten. Ook zijn hieronder de algemene benodigdheden en de begrippenlijst opgenomen.

Wat doen de leerlingen in dit project?

Onderwerp van dit Cultureel Erfgoedproject is 'Onze Stad'. In het project 'Den Haag Hofstad' wordt de leerling zich bewust van de diversiteit van cultureel erfgoed om zich heen en de invloed ervan op de stad. De leerling ontdekt dit door onderzoek te doen naar koninklijke hotspots, paleis Noordeinde en Prinsjesdag.

Waarom dit project?

Het project gaat over de directe leefomgeving van de leerling. Het Koninklijk Huis heeft grote invloed op Den Haag. Kinderen maken diverse feestdagen mee die gerelateerd zijn aan het koningshuis en het is goed om hen de achterliggende gedachte hiervan te laten ervaren en begrijpen.

Het thema speelt in op burgerschap: je betrokken voelen bij de maatschappij en je er onderdeel van voelen.

Doelen

In dit project worden bij de Introductie, de Oriëntatie en de Opdrachten steeds twee kennisdoelen en twee vaardigheidsdoelen benoemd. De volgende houdingsdoelen gelden voor het project in het algemeen:

- is trots op zijn resultaten: zowel oriënterend en onderzoekend als uitvoerend;
- heeft een nieuwsgierige, betrokken en onderzoekende houding;
- is zich bewust van zijn omgeving (wijk/stad) binnen een historische context;
- wil graag samenwerken met klasgenootjes;
- kan onder begeleiding de mogelijke betekenis benoemen van erfgoed in relatie tot zijn eigen leefwereld en identiteit;
- stelt zich met alle zintuigen open voor cultureel erfgoed binnen een thema/onderwerp dat aansluit bij zijn belevingswereld en in binnen- en buitenschoolse activiteiten;
- kan zich bij het experimenteren laten leiden door een manipulerende en onderzoekende houding;
- kijkt met aandacht naar voorbeelden uit de beeldende kunst, diverse media-uitingen en werk van medeleerlingen;
- luistert met aandacht naar ideeën van medeleerlingen;
- neemt actief deel aan de diverse gesprekken en presentaties gedurende het project;
- wil graag samenwerken met klasgenootjes.

Promotie

Het project gaat meer leven als er ook buiten de klas aandacht voor is. Denk na over manieren om het project te promoten.

- Stel ouders op de hoogte van het museumbezoek of de komst van de 🎨 kunstenaar in de klas.
- Maak flyers voor de eindpresentatie en verspreid deze in de buurt.
- Maak foto's of filmpjes van de diverse presentatiemomenten en deel deze via de schoolwebsite, klassenapp of andere kanalen.
- Zorg dat de redactie van de wijkkrant tijdens de presentatie aanwezig is om een stukje te schrijven.

Algemene benodigheden

Maak gedurende het hele project gebruik van de volgende ruimtes en materialen:

- klaslokaal of speellokaal
- muziekinstallatie en/of digibord
- digitaal foto- en filmtoestel
- (kleuren)printer
- computer

Begrippenlijst Nederlandse taal

Vaktaal

het Binnenhof
het paleis Noordeinde
het Vredespaleis
het paleis Lange Voorhout
het Huis ten Bosch
het paleis Kneuterdijk
het IJspaleis
het fantasiepaleis
de Grondwet
het parlement
de kersttoespraak
het symbool
het Koningshuis
Prinsjesdag
de Koninklijke Stallen
de Paleistuin
de Raad van State
het Koninklijk Huisarchief
het Kabinet van de Koning
het Paviljoen Von Wied
de Kloosterkerk
de samensteller
de mantel
de staf
de kroon
de hotspot
het interieur/exterieur
Willem I
Wilhelmina
Willem van Oranje
Willem Alexander
Máxima Zorreguieta
de wervende tekst
de verkooppresentatie
Holi Phagwa
Koningsdag
Suikerfeest
Chinees Nieuwjaar
de Gouden Koets
de Troonrede
de opdrachtgever
het bouwjaar
de voorstelling (afbeelding)
de ceremonie

Algemene woorden

het stads(paleis)
de middeleeuwen
het koninklijk paleis
de traditie
het ritueel
de zeggenschap
de toespraak
het koningschap
de functie
de locatie
de uitstraling
het uiterlijk
de toegankelijkheid
de kenmerken
de plattegrond
de groenvoorziening
de beveiliging
het attribuut
het kostuum
de inrichting
de rondleiding
de advertentie
het onderwerp
de makelaar
het interview
de openstelling
het zijpaneel
de route
de bijeenkomst
de aanwezigen
de genodigden
het alternatief
de achtergrondinformatie
de intonatie
de uitspraak

Werkwoorden

bekijken
vergelijken
benoemen
herkennen
bepalen
discussiëren
beluisteren
wandelen
bespreken
aantekenen, noteren
verzamelen
bestuderen
inventariseren
onderzoeken
samenstellen (poster)
opiniëren
presenteren
ontwerpen
combineren
schrijven
voordragen
toelichten
verdedigen
beargumenteren

2. Introductie

Kennisdoelen	De leerling: <ul style="list-style-type: none">• kent de verschillende Haagse 'paleizen';• kent de traditie van de 'kersttoespraken' van het koningshuis.
Vaardigheidsdoelen	De leerling: <ul style="list-style-type: none">• onderzoekt koninklijke plekken op functie, locatie, uitstraling, uiterlijk, toegankelijkheid en het koninklijke;• vergelijkt verschillende (stads)paleizen met fantasiepaleizen en benoemt overeenkomsten en verschillen.

Benodigheden

- afbeeldingen van verschillende soorten paleizen en kastelen
- postervellen
- stiften

Aan de slag in de klas

Het project kan op verschillende manieren worden geïntroduceerd:

- Bekijk en bespreek afbeeldingen van verschillende soorten (stads)paleizen uit verschillende periodes vanaf de middeleeuwen. Denk aan het Binnenhof, het Mauritshuis, paleis Noordeinde, Huis ten Bosch, paleis Lange Voorhout, paleis Kneuterdijk, het Vredespaleis en het 'Ijspaleis' (stadhuis).
Vergelijk de Haagse paleizen met fantasiepaleizen, zoals die van bijvoorbeeld de Efteling, Disneyland en Barbie. Benoem overeenkomsten en verschillen tussen de koninklijke paleizen en de fantasiepaleizen.
Bezoek eventueel een paleis in de stad: waaraan zie je dat het een paleis is?
- Bekijk en bespreek de aflevering van [Het Klokhuis over \(de tradities van\) het koningshuis](#).
- Bekijk en bespreek de aflevering van [Het Klokhuis over de Grondwet](#).
Geef de leerlingen voor een van tevoren bepaalde tijdsduur alle zeggenschap over wat er in de klas gebeurt. Ze bepalen zelf welke regels er gelden en wat ze willen gaan doen.
Bediscussieer vervolgens met de leerlingen de vraag waarom in de klas de leraar de leiding heeft. Vergelijk de rol van de leerkracht in de klas met de rol van de koning en het parlement in Nederland.
- Lees of toon een (deel) van een kersttoespraak van de koning of van een van de voorgaande koninginnen. Deze zijn te vinden op [kersttoespraak.nl](#).
Bespreek met de leerlingen de traditie van het uitspreken van de kerstboodschap door het staatshoofd. Waarin verschilt de toespraak met degene die bijvoorbeeld in uw eigen geboortjaar werd gehouden? Of verschilt dat niet zoveel?

3. Oriëntatie

Kennisdoelen	De leerling: <ul style="list-style-type: none">• kent diverse tradities en/of gebouwen verbonden aan het koningshuis;• heeft enige kennis van hetgeen 'regeren' inhoudt.
Vaardigheidsdoelen	De leerling:

- onderzoekt en ervaart historische bronnen;
- legt verbanden tussen de bronnen.

Benodigdheden

- Zie bronnen

Aan de slag in de klas

Doorloop de vaste oriëntatie-onderdelen: het filosofisch gesprek en het uitvoeren van de eerste opdracht.

Het filosofisch gesprek

Voer naar aanleiding van de introductie een filosofisch gesprek. Stel hierbij (een aantal van) onderstaande vragen:

- Als jij koning (of koningin) zou zijn, wat zou je dan meteen regelen?
- Kan de koning van Nederland alles doen wat hij leuk vindt / waar hij zin in heeft?
- Stel dat jij koning zou mogen zijn, hoe zou je dat vinden?
- Zou je dat dan liever een dagje zijn, of voor altijd?
- Zou je bij een prinses thuis willen spelen? En andersom (prinses bij jou spelen)?
- Zijn er bij jou thuis / in de familie jaarlijks terugkerende gebeurtenissen / tradities?
- Is het fijn / goed dat ze er zijn?

Oriëntatieopdracht

Maak een keuze uit de volgende activiteiten:

- Bekijk en bespreek de canonclip 28: [Koning Willem I](#) (groep 5-6).
- Bekijk en beluister het lied [Den Haag met je lege paleizen](#) (YouTube) van Paul van Vliet en bespreek de tekst.
- Maak een wandeling langs koninklijke plekken. Bespreek met de leerlingen de functie van de plek. Wat is het koninklijke?
- Bekijk en bespreek deze [video over de Oranjezaal](#) (YouTube) in paleis Huis ten Bosch.
- Bekijk en bespreek de Klokhuis-aflevering over Koning Willem I van 29 november 2013 of [over paleis Soestdijk](#).
- Bekijk en bespreek de [kinderkrant Prinsjesdag](#) (ProDemos).

Reflectievragen

- Waarom woont de koning vlakbij Den Haag?
- Wat voor woonplek vind jij het beste passen bij een koning of een koningin. Waarom?
- Welke plekken die met het Koninklijk Huis te maken hebben kende je al?
- Paul van Vliet zingt over lege paleizen; waar staan deze symbool voor?
- Op welke manier worden de paleizen op de website van het [Koninklijk Huis](#) gepresenteerd? Wat zegt dat over de paleizen en hun functie?
- Hoe zou jouw leven eruitzien als je in een paleis zou wonen?
- Wat is het grootste verschil tussen het wonen in een paleis en in het huis waar je nu woont?
- Waarom wordt Prinsjesdag al zo lang op dezelfde manier gevierd?

4. Opdracht: Koninklijke hotspots

In deelopdracht 1 onderzoekt de leerling in groepsverband drie koninklijke plekken in Den Haag. Tijdens het onderzoek wordt gekeken naar de voormalige en huidige functie, uitstraling, omgeving en toegankelijkheid. Op basis van dit onderzoek formuleert hij zijn eigen mening over een koninklijke plek. Vervolgens ontwerpt hij in groepsverband een poster voor een koninklijke plek, voorzien van tekst en beeld. De leerling presenteert zijn opgedane kennis en ervaringen door de poster toe te lichten in de rol van lid van de koninklijke familie. Hij maakt daarbij gebruik van passende attributen en kostuums.

Kennisdoelen

De leerling:

- kent de functies verbonden aan diverse 'koninklijke plekken' in Den Haag;
- weet wat de relatie is tussen het moment waarop/ de tijd waarin iets is gemaakt, de maker en het object/ verhaal zelf.

Vaardigheidsdoelen

De leerling:

- onderzoekt en ervaart historische bronnen, stelt er vragen over en zoekt/ verzamelt informatie;
- legt verbanden tussen de bronnen en verwerkt zijn bevindingen en ervaringen in een eigen werkstukje.

Benodigdheden

- postervellen
- geprinte afbeeldingen van koninklijke paleizen
- schrijfgerei
- zachte kleurpotloden
- zacht vetkrijt (bijvoorbeeld Pandakrijt)
- oude tijdschriften, kranten om uit te knippen
- scharen
- stiften
- behangerslijm in potten met deksel
- lijmkwasten
- markers
- koninklijke verkleedspullen
- koninklijke attributen

Aan de slag in de klas

Doorloop de vaste onderdelen binnen elke projectopdracht: onderzoek, uitvoeren, presenteren en evalueren.

Onderzoek

Geef de leerlingen de opdracht om in groepjes drie plekken te onderzoeken die met het koningshuis te maken hebben. Denk aan (stads)paleizen, stallen, tuinen, etc. Onderzoek:

- de locatie
- de functie, vroeger en nu
- de uitstraling en het uiterlijk
- de toegankelijkheid

Laat de leerlingen aantekeningen maken, beeldmateriaal verzamelen en kaarten (Google Maps, plattegronden) bestuderen. Bekijk de omgeving van de plek: welke gebouwen staan er in de buurt, hoe is de groenvoorziening, hoe is de beveiliging, etc.

Mogelijke koninklijke plekken zijn: paleis Huis ten Bosch, paleis Noordeinde, Koninklijke Stallen, Koninklijk Huisarchief, Kabinet van de Koning, Paviljoen Von Wied, Raad van State, Kloosterkerk. Kijk ook op de webpagina [Koninklijk Den Haag](http://denhaag.com) (denhaag.com).

Reflectievragen

- Wat valt je op aan de verdeling van de koninklijke plekken in de stad?
- Wat is daarvan de oorzaak?
- Wat valt je op aan de functies van de (voormalige) paleizen?

Uitvoeren

Bekijk en bespreek de uitkomsten van het onderzoek van de leerlingen. Inventariseer de onderzochte koninklijke plekken. Verdeel deze over de klas en geef de opdracht per koninklijke plek een poster samen te stellen met informatie in tekst en beeld uit het onderzoek.

Geef op de poster aan:

- wat de titel is;
- wie de samenstellers zijn;
- wat ze van uitstraling van de koninklijke plek vinden en waarom.

Reflectievragen

- Wat kun je zeggen over de samenwerking in je groep? Waarin verschilt deze van de samenwerking tijdens het onderzoek?
- Hebben jullie samen voldoende informatie kunnen verzamelen? Licht toe.
- Wat valt je op aan de omgeving van de koninklijke plekken?
- Welke overeenkomsten en verschillen zie je tussen de koninklijke plekken en de plek waar jij woont?
- Welke invloed hebben de paleizen (en hun bewoners) gehad op de plek waar ze te vinden zijn?
- Wat is het belang van het bewaren van de koninklijke plekken?

Presenteren

1. Maak foto's van de posters en toon deze één voor één op het digibord.
2. Geef de leerlingen de opdracht om over de poster te vertellen alsof ze lid van de koninklijke familie zijn. Kleed de presentie aan met behulp van attributen en kostuums (kroontje, staf, mantel, etc.).

Reflectievragen

- Welke presentatie was het meest duidelijk?
- Welk lid van het Koninklijk Huis gaf de beste toelichting? Waarom?
- Welk lid van het Koninklijk Huis moet nog veel leren over toelichten? Waarom?
- Op welke koninklijke plek zou jij graag willen wonen of werken? Waarom?
- Wat is jouw top 3 van koninklijke hotspots? Waarom heb je voor deze gekozen?

Evalueren

Besprek met uw leerlingen het doorlopen proces aan de hand van onderstaande vragen:

- Hoe zijn de koninklijke plekken over de stad verdeeld?
- Welke invloed hebben deze plekken op de ontwikkeling van de buurt gehad?
- Waarom zijn er geen koninklijke plekken in bijvoorbeeld de Schilderswijk, Transvaal, Wateringse Veld en Ypenburg ?
- Bedenk een titel voor een bustour langs jullie koninklijke hotspots.
- Wat maakt de koninklijke plek een hotspot (een plek waar iedereen wil zijn)?

5. Opdracht: Paleis Noordeinde

In deelopdracht 2 bekijkt en onderzoekt de leerling het interieur en exterieur van paleis Noordeinde op basis van inrichting, functie, uitstraling en samenhang.

De leerling onderzoekt een beeld van koningin Wilhelmina en een beeld van Willem van Oranje. Hij vergelijkt de vormgeving en de uitstraling. Naar aanleiding van de brand in paleis Noordeinde in 1948, vergelijkt hij de situatie van paleis Noordeinde voor en na de brand.

In de uitwerking van de deelopdracht kan er uit drie opdrachten gekozen worden: het ontwerpen van een rondleiding voor paleis Noordeinde, het ontwerpen van een verkoopadvertentie over het paleis of het schrijven van een wervende tekst over paleis Noordeinde voor de Haagse UITagenda

Kennisdoelen	De leerling: <ul style="list-style-type: none">• kent aspecten van het interieur en exterieur van paleis Noordeinde en onderzoekt de inrichting, functie, uitstraling en harmonie;• kent de situatie van paleis Noordeinde voor en na de brand in 1948.
Vaardigheidsdoelen	De leerling: <ul style="list-style-type: none">• onderzoekt de inrichting, functie, uitstraling en harmonie van Paleis Noordeinde en plaatst deze in moderne context.• vergelijkt vormgeving en uitstraling van standbeelden van koningin Wilhelmina en Willem van Oranje.

Benodigdheden

- geprinte afbeeldingen van beelden van koningin Wilhelmina en Willem van Oranje
- geprinte afbeeldingen paleis Noordeinde
- postervellen en/of A3-tekenpapier
- schrijfgerei
- zachte kleurpotloden
- zacht vetkrijt (bijvoorbeeld Pandakrijt)
- houtskool
- oude tijdschriften en kranten om uit te knippen
- scharen
- stiften
- behangerslijm in potten met deksel
- lijmkwasten
- markers

Aan de slag in de klas

Doorloop de vaste onderdelen binnen elke projectopdracht: onderzoek, uitvoeren, presenteren en evalueren.

Onderzoek

Voer de volgende opdrachten in volgorde uit:

1. Bekijk en bespreek het interieur en de buitenkant van paleis Noordeinde. Gebruik hiervoor bijvoorbeeld de [virtuele tour van paleis Noordeinde](#) op Google Street View.
Wat kun je zeggen over de verschillende ruimtes? Denk hierbij aan:
 - inrichting

- functie
- uitstraling
- Past het interieur goed bij de buitenkant?
- Is het paleis om te wonen of om te werken? Kun je dat ergens aan zien?

Geef de leerlingen de opdracht om minimaal drie punten op te schrijven waaraan je kunt zien dat het om een koninklijk paleis gaat. Vervolgens noteert iedere leerling wat hen in het paleis aanspreekt, wat ze mooi vinden, en wat ze niet aanspreekt en niet mooi vinden.

Bespreek de uitkomsten klassikaal.

2. Tegenover het paleis staan twee beelden. Wie zijn hier afgebeeld? Het gaat om Wilhelmina en Willem van Oranje. Vergelijk de vormgeving en uitstraling van de beelden. Laat eventueel een afbeelding van beide personen zien. Hebben zij allebei ook op het paleis gewoond of gewerkt?
3. Vertel de leerlingen over de [brand in paleis Noordeinde in 1948](#) (Wikikids). Vergelijk het paleis zoals het er tegenwoordig uitziet met een foto van vóór de brand. Wat valt je op?

Reflectievragen

- Waarom werkt koning Willem-Alexander in een paleis?
- Waaraan kun je zien dat paleis Noordeinde een werkpaleis is?
- Welke andere functie zou nog meer passen bij de uitstraling van het gebouw?
- Wat zijn de verschillen tussen de eisen die aan een paleis en aan een gewoon woonhuis worden gesteld?

Uitvoeren

Maak een keuze uit de volgende opdrachten:

- *Rondleiding:*
Het is zover! Paleis Noordeinde wordt (weer) opengesteld voor publiek. Een buitenkans, want jij mag er rondleiden. Ontwerp de rondleiding en noteer puntsgewijs wat je over de ruimte wilt vertellen. Denk aan:
 - kenmerken
 - functie
 - verhalen en gebeurtenissen
 Neem hierin ook de Paleistuin achter het paleis en de beelden die voor het paleis staan mee.
- *Te koop:*
Paleis Noordeinde wordt verkocht. Ontwerp een advertentie voor Funda. Bepaal welke onderwerpen je wilt beschrijven en welke niet. Schrijf een wervende tekst. Bekijk als voorbeeld een aantal advertenties voor grote huizen op Funda. Schakel indien mogelijk een echte makelaar in die advies kan geven.
- Schrijf een wervende tekst voor een bezoek aan paleis Noordeinde voor de Haagse UITagenda en combineer deze met een aantal afbeeldingen.

Reflectievragen

- Waarom denk je dat het paleis voor mensen interessant is om te zien en te bezoeken?
- Wat is er het meest bijzonder aan het paleis?
- Voor welk ander doel zou je het paleis (met enige aanpassingen) ook kunnen gebruiken?

Presenteren

Maak een keuze uit de volgende mogelijkheden:

- Verzorg een verkooppresentatie voor het paleis op basis van de Funda-advertenties. Denk hierbij aan:
 - de relatie tussen afbeeldingen en tekst
 - het enthousiasme waarmee je de presentatie verzorgt
- Maak op basis van de afbeeldingen en tekst voor de UITagenda een Prezi en presenteer deze.
- Bedenk en speel een interview over de openstelling van paleis Noordeinde voor de lokale omroep of het tv-programma *Blauw Bloed*. Gebruik de rondleiding hiervoor als basis.

Reflectievragen

- Wat van het paleis wordt in jullie presentaties het meest benadrukt? Wat komt zelden aan bod? Hoe komt dat?
- Hoe kijk je nu tegen het paleis aan in vergelijking met voor dit project?
- Wat zou je willen verbeteren aan je presentatie?
- Wat was de meest wervende presentatie?

Evalueren

Bespreek met uw leerlingen het doorlopen proces aan de hand van onderstaande vragen:

- Wat zijn belangrijke verschillen tussen een paleis en een woonhuis?
- Wat kun je vertellen over het zoeken naar en het vinden van de informatie over het paleis?
- Waren de leerlingen tevreden over het ontwikkelde eindproduct? Waarom wel/niet?
- Wat zijn de overeenkomsten en verschillen met bijvoorbeeld Buckingham Palace in Londen, Château de Versailles bij Parijs en Schloss Charlottenburg in Berlijn?
- Waren er momenten dat je het moeilijk vond om een keuze te maken, of verliep het soepel?

6. Opdracht: Prinsjesdag

Ten slotte staat in deelopdracht 3 Prinsjesdag centraal. De leerling onderzoekt Prinsjesdag en ontdekt de rol van de Gouden Koets en de voorstellingen op de zijpanelen, de Troonrede en de Ridderzaal. Op basis van dit onderzoek kan er uit drie verwerkingsopdrachten gekozen worden: het ontwerpen van een alternatief voor de Gouden Koets, het schrijven van een kindertroonrede of het ontwerpen van een ceremonie rondom de Troonrede.

Kennisdoelen

De leerling:

- kent de traditie van de derde dinsdag in september, de Gouden Koets en de troonrede;
- kent de geschiedenis van de Ridderzaal: opdrachtgever, bouwjaar en voormalige en huidige functie.

Vaardigheidsdoelen

De leerling:

- onderzoekt en ervaart historische bronnen, stelt er vragen over en zoekt/ verzamelt informatie;
- legt verbanden tussen de bronnen en verwerkt deze in een eigen werkstuk.

Benodigdheden

- postervellen
- stiften
- A3-tekenpapier (niet te dun en niet te glad)
- grijze tekenpotloden
- schrijfgerei
- zachte kleurpotloden
- zacht vetkrijt (bijvoorbeeld Pandakrijt)
- houtskool
- oude tijdschriften, kranten om uit te knippen
- scharen
- stiften
- behangerslijm in potten met deksel
- lijmkwasten
- markers
- koninklijke verkleedspullen
- koninklijk attributen
- diverse materialen voor de presentatie van deelopdracht 3

Aan de slag in de klas

Doorloop de vaste onderdelen binnen elke projectopdracht: onderzoek, uitvoeren, presenteren en evalueren.

Onderzoek

Voer onderstaande opdrachten in volgorde uit:

1. Bespreek een aantal jaarlijkse feestdagen en de daarbij behorende tradities en rituelen. Denk aan:
 - Chinees nieuwjaar
 - Holi Phagwa
 - Koningsdag

- Kerst
 - Suikerfeest
 - Oud en Nieuw
2. Prinsjesdag is een feestdag die alleen in Den Haag gevierd wordt. Ook deze feestdag heeft zijn tradities en rituelen. Bekijk de volgende video's:
- [🔗 Het Klokhuis over de Gouden Koets](#)
 - [🔗 Schooltv over de geschiedenis van Prinsjesdag](#)
3. Bezoek eventueel de *Prinsjesdag Experience* onder de Ridderzaal.
4. Onderzoek de Gouden Koets aan de hand van foto's en informatie op internet.
- Wat staat er op de zijpanelen van de Gouden Koets. Wat vind je daarvan?
 - Welke route rijdt de Gouden Koets? Is dat altijd hetzelfde? Waar begint en eindigt het?
5. Bekijk en bespreek een fragment van een Troonrede (zoek met Google Video's naar 'Troonrede').
- Wat wordt er precies voorgelezen?
 - Wat vind je van de manier waarop de Troonrede wordt voorgelezen?
 - Wie is er allemaal bij deze bijeenkomst aanwezig?
 - Wie zit op welke plaats in de Ridderzaal?
6. Onderzoek de geschiedenis van de Ridderzaal.
- Wie liet de Ridderzaal bouwen en waarom?
 - Wanneer werd de Ridderzaal gebouwd?
 - Wat was de functie van de Ridderzaal toen?
 - Sinds wanneer wordt de Troonrede in de Ridderzaal uitgesproken?
 - Waarvoor wordt de Ridderzaal nog meer gebruikt?

Reflectievragen

- Waarom wordt Prinsjesdag ieder jaar op dezelfde manier gevierd?
- Wat zijn de belangrijkste rituelen en tradities van Prinsjesdag?
- Wat is de functie van de Gouden Koets tijdens Prinsjesdag?
- Wat kun je vertellen over de afbeeldingen op de zijkanten van de Gouden Koets?
- Wat zijn de voor- en nadelen van een koets?
- Waarom wordt de Troonrede voorgelezen door de koning?
- Waarom wordt de Troonrede in de Ridderzaal voorgelezen?
- Waaraan kun je zien dat de Ridderzaal in de middeleeuwen gebouwd werd?

Uitvoeren

Maak een keuze uit onderstaande opdrachten:

- Ontwerp een alternatief voor de Gouden Koets om de koning naar de Ridderzaal te vervoeren.
 - Zoek afbeeldingen van de koetsen die het Koninklijk Huis nog meer in bezit heeft. Zoek hierbij achtergrondinformatie. Zou je elementen hiervan kunnen gebruiken?
 - Zoek op internet naar de vorm en voorstellingen van de huidige panelen. Ontwerp nieuwe zijpanelen, die een goed beeld van de hedendaagse Nederlandse samenleving geven. Verzin eerst wat je wilt laten zien en teken dan de voorstelling of maak een collage.
- Bedenk de inhoud en schrijf de tekst van een nieuwe Troonrede, speciaal voor kinderen.

Ontwerp een nieuwe ceremonie voor deze 'Kindertroonrede'.

Denk aan:

- kleding
- genodigden
- plek
- vervoer ernaartoe
- manier van voordragen (denk aan zingen, gedicht, Prezi, rap, toneelstuk, etc.)
- wie de troonrede voordraagt

Reflectievragen

- Waarom heb je voor jouw ontwerp gekozen?
- Wat zegt dit ontwerp over de huidige samenleving?
- Waarom zou de Gouden Koets niet worden vervangen door een nieuw exemplaar?
- Welke onderwerpen zijn belangrijk in jouw troonrede?
- Hoe was het om een troonrede te schrijven? Viel het mee of tegen?
- Wat zijn de belangrijkste drie verschillen tussen de bestaande ceremonie en die van jou?

Presenteren

Maak een keuze uit de volgende mogelijkheden:

- *Pitch Gouden Koets:*
Toon je ontwerp van de zijpanelen op het digibord en houd een tweeminutenpitch waarin je jouw ontwerp toelicht en verdedigt. Vervolgens kiest de klas en leerkracht het beste ontwerp en stuurt dit naar de koning.
- *Pitch ceremonie:*
Toon je ontwerp van de ceremonie op het digibord en houd een tweeminutenpitch waarin je jouw ontwerp toelicht en verdedigt. Vervolgens kiest de klas en leerkracht de beste ceremonie en stuurt deze naar de koning.
- *Troonrede:*
Verander de klas in de Ridderzaal en regel een 'troon'. De schrijvers van de Kindertroonrede lezen om de beurt als een echte koning of koningin hun tekst voor. Let op de uitspraak, de intonatie en het tempo. Vervolgens kiest de klas en leerkracht de beste troonrede en stuurt deze naar de koning.

Reflectievragen

- Welk ontwerp vind jij het beste? Licht toe.
- Welke ceremonie zou je willen invoeren?
- Denk je dat de koning blij is met jullie ontwerpen? Waarom?
- Wat zijn de verschillen en overeenkomsten tussen de nieuwe ontwerpen van de zijpanelen?
- Welke reacties van diverse Nederlandse bevolkingsgroepen verwacht jij op de nieuwe versies van de ceremonie/koets/troonrede?
- Hoe zou het zijn om ieder jaar een andere ceremonie te houden?

Evaluëren

Bespreek met uw leerlingen het doorlopen proces aan de hand van onderstaande vragen:

- Hoe verloopt Prinsjesdag ieder jaar? Welke rol spelen de Gouden Koets en de Troonrede hierbij?
- Waarom wordt Prinsjesdag ieder jaar op dezelfde manier uitgevoerd?
- Hoe ging het zoeken en vinden van de gewenste informatie? Wat heb je geleerd en wat zou je in het vervolg anders doen?
- Vind je tradities en rituelen belangrijk?
- Welke tradities en rituelen zijn er bij jullie thuis?
- Moet Prinsjesdag hetzelfde blijven of wil je er iets aan veranderen?
- Ben je tevreden over je resultaat? Waarom wel of niet?
- Ben je tevreden over je presentatie? Waarom wel of niet?

